

La pau és possible?

Íngrid Cano

'Les croades vistes pels àrabs' de l'escriptor Amin Maalouf, ens dóna una visió de les croades diferent de l'occidental.

GALERIA

71 Nits de la Mediterrània, o Altea vestida de música

Joan M. Oleaque

Se celebra a Altea la cinquena edició del festival Nits de la Mediterrània, del 19 al 25 d'agost.

OPINIO

11 Plouen milions...

Miquel Ramon

13 Aquest territori de mites

Hans Möller

14 La regularització...

Meritxell Páez

16 Capellans i nazis

Xavier Vinader

Després de la 'Gay Parade'

Llibert Ferri

Nabòkov al voló

Ramon Barnils

17 ETA

Isabel-Clara Simó

El ciutadà exemplar

Salvador Cot

82 Irlandesos, 2

Joan Francesc Mira

El més lamentable del conflicte basc és que no hi ha res de nou. Tot es mou dins els paràmetres a què estem acostumats des que el dia de Sant Ignasi de 1959 uns joves -que avui són honorables jubilats- van decidir fundar unes sigles ("Euskadi Ta Askatasuna", Euskadi i llibertat) que han arribat als nostres dies. La major part dels bascos ja han nascut amb ETA i prop de mil persones han mort a causa d'ETA. Tots en coneixem la dinàmica d'aquest conflicte.

Què ha canviat, doncs, en la percepció que en tenim? ETA, ara, mata menys que a finals dels 70 i principis dels 80, però genera una sensació de crisi democràtica molt més gran que en aquella època. L'última ofensiva fins i tot ha generat una certa angouxa social, segurament multiplicada per la solemnitat de les declaracions dels responsables de l'estat (del tipus "hem d'aguantar com sigui" o "cal que els espanyols estem més units que mai") i les respostes a la defensiva dels portaveus del govern basc i dels partits nacionalistes que li donen suport. Però això, en el fons, és el de sempre. Per què, doncs, aquesta cadena d'atemptats ha impressionat tant la societat?

Un any i mig de treva. Aquí rau la resposta. Un any i mig en què, a més, tots els conflictes del món semblaven acabar-se. Irlanda, Palestina, les últimes guerrilles sud-americanes... Tots ens vam acostumar una mica que era possible que la violència morís en una mesa de negociacions. Hem vist com es donaven la mà personatges irreconciliables, com sortien de la presó persones acusades de crims espanto-

sos, com els tancs tornaven a les casernes en molts indrets del món. Han nascut altres conflictes, és cert, però els vells han tendit a encarrilar-se. Menys el del País Basc, que és el que ens fa més mal.

L'estat on ens ha tocat viure -a nosaltres i als bascos també- no és la Terra Promesa de la tolerància i la llibertat, però permet aprofitar els mecanismes de la democràcia representativa per canalitzar la major part dels projectes polítics. I si

hi ha algun dèficit democràtic no se solucionarà assassinant ningú, i menys encara si es tracta de representants electes que expressen la voluntat popular. Fa anys que ETA està fora d'època i per això intenta reafirmar-se, com sempre, mantant.

Però aquí hi ha un altre responsable. ETA és una herència

del passat, però l'actual ordenament jurídic i polític -almenys en part- també ho és. L'estat no pot mirar cap al cel mentre xiula la tonada que aquest conflicte no té un origen polític. Quaranta anys després no pot continuar enganyant la societat dient que la violència s'acabarà a Euskadi a força de més policies. No pot utilitzar els mitjans de comunicació per negar l'evidència que la gent ja està cansada de sortir al carrer després de cada atemptat.

La iniciativa de Lizarra està bloquejada, però presentar el balanç d'un any i mig de treva i moltes vides salvades, això és innegable. La política del govern del PP, en canvi, ens ha deixat on sempre. Per a quan una mesa de negociació? Per a quan la dimissió de Jaime Mayor Oreja? ■

"La iniciativa de Lizarra està bloquejada, però presenta el balanç d'un any i mig de treva i moltes vides salvades, això és innegable."